

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobkyně: I. P.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X. ze dne 18. 9. 2024,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. X. ze dne 18. 9. 2024 a jemu předcházející rozhodnutí č. j. X. ze dne 22. 5. 2024 se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Rozhodnutím č. j. X. ze dne 22. 5. 2024 žalovaná zamítla žádost žalobkyně o invalidní

důchod. Na základě posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu totiž dospěla k závěru, že se v případě žalobkyně nejedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, invaliditu podmiňuje dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, na základě něhož poklesne pracovní schopnost pojištěnce nejméně o 35 %.

2. Žalobkyně proti tomuto závěru brojila námitkami. Měla za to, že její zdravotní stav nebyl dostatečně posouzen. Následně shrnula své zdravotní potíže. Nebyla schopna větší fyzické aktivity, přičemž momentálně se nachází v pracovní neschopnosti a pravděpodobně bude nucena ukončit své zaměstnání. Žádala o přiznání invalidity v odpovídajícím stupni. Žalovaná námitky zamítla. V řízení o nich nechala vypracovat posudek lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu, z něhož vyplynulo, že hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně spadá pod kapitolu XIII (Postižení svalové a kosterní soustavy), oddíl E (Dorzopatie a spondylopatie), položku 3c [Ankylozující spondylitida; forma axiální, postihující pouze páteřní struktury, forma periferní postihující i periferní klouby, forma rhizomelická postihující kořenové klouby (kyčle, ramena) se středně těžkým funkčním postižením, postižení více než dvou úseků páteře se středně těžkým omezením pohyblivosti nebo postižení jednoho úseku páteře s těžkým omezením pohyblivosti nebo ztuhlostí nebo postižení jednoho úseku páteře se středně těžkým omezením pohyblivosti a postižením více než dvou kloubů s lehkým až středně těžkým omezením pohyblivosti kloubů nebo postižení více než dvou kloubů se středně těžkým omezením pohyblivosti, středně aktivní proces, HAQ > 1,0 a > 1,5, BASDAI > 4,0] přílohy přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje v rozmezí 30–40 %. Posudkový lékař zvolil střed daného rozmezí vzhledem k dalším chorobám žalobkyně a fyzické náročnosti její práce. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně tedy činí 35 %, což odpovídá invaliditě prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Datum vzniku invalidity stanovil na 20. 5. 2024, tedy dnem posouzení zdravotního stavu žalobce v prvním stupni. Žalovaná rozhodnutím č. j. X. ze dne 18. 9. 2024 změnila své původní rozhodnutí tak, že žalobkyni od 27. 9. 2024 přiznala invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.

II. Řízení před soudem

3. Proti rozhodnutí žalované o námitkách žalobkyně brojila žalobou. Nesouhlasila s tím, že její zdravotní stav odpovídá invaliditě prvního stupně. Posudkový lékař učinil závěr o jejím zdravotním stavu, přičemž ji ani osobně neviděl. Žalobkyně také měla za to, že se posudkový lékař dostatečně nezabýval jejími námitkami. Posudek považovala za neúplný a nepřesvědčivý. Dále shrnula své další zdravotní problémy. Stále se nacházela v pracovní neschopnosti, pravděpodobně tedy bude nucena ukončit své zaměstnání. Byla toho názoru, že její zdravotní stav odpovídal invaliditě minimálně druhého stupně.
4. Žalovaná s žalobou nesouhlasila, ve vyjádření odkázala na závěry vlastního námitkového a posudkového řízení. Závěry napadeného rozhodnutí vycházely z dostatečně a objektivně zjištěného skutkového stavu. Posudkový lékař měl k dispozici dostatek zdravotnické dokumentace, aby si mohl učinit závěr o zdravotním stavu žalobkyně bez toho, aniž by ji viděl. Ke správnosti takového postupu se již mnohokrát vyjadřovaly správní soudy.

III. Posouzení věci

5. Napadený výrok rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Obecná východiska

6. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobkyně na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)]
7. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
8. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
9. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby posudková komise, konkrétně odbor posudkové služby v Plzni, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobkyně.

Závěry posudkové komise

10. Posudková komise dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesly o 55 %, a proto se v jejím případě jednalo o invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Posudková komise u žalobkyně shledala dominantním postižením, jak ho vymezuje kapitola XIII, oddíl E, položka 3d přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tedy ve shodě s posudkovým lékařem dospěla k závěru, že se jedná o ankylozující spondylitidu. Nicméně oproti posudkovému lékaři hodnotila dle položky 3d, tedy jako těžké funkční postižení (ztuhnutí několika úseků páteře, silně aktivní proces nebo postižení všech úseků páteře s velmi těžkým omezením pohyblivosti nebo stavy se ztuhnutím jednoho úseku páteře, omezeným rozvíjením hrudníku, fixovanou hrudní kyfózou a s funkčně významným postižením více než dvou velkých kloubů, stavy se středně těžkým omezením hybnosti, dlouhodobě aktivní proces, HAQ > 1,5, BASDAI > 4,0). Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 45–60 %.

Posudková komise zhodnotila míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně 55 %, a to s ohledem na všechny její komorbidity, dopad chronických bolestí na kvalitu jejího života, její celkovou pohyblivost a omezenou schopnost zvládat denní aktivity. Přihlédnuto bylo též k reakci žalobkyně na léčbu, její manuálně zaměřenou profesi a schopnost rekvalifikace. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně tedy odpovídá invaliditě druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Za datum vzniku příslušného stupně invalidity posudková komise určila den revmatologického vyšetření žalobkyně, tedy 2. 4. 2024. Platnost stanovila do 31. 3. 2027 s ohledem na věk žalobkyně a možnost zlepšení jejího stavu v případě, že bude určena či nalezena jiná vhodná revmatologická léčba.

11. Co se týče výkonu pracovní činnosti posudková komise uvedla, že pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není žalobkyně schopna fyzicky náročné práce se zvedáním těžkých břemen, ve vynucených polohách, v trvalém stoji či sedě, práce přes čas, práce v nočních a střídavých směnách, ve vynuceném tempu či v nepříznivých klimatických podmínkách. Je naopak schopna fyzicky lehké práce, s malými nároky na fyzické schopnosti, v menším rozsahu a intenzitě, za střídání poloh (chůze, stání a sezení), v suchu a teple. Obsahově se posudek úplně vypořádal s námitkami žalobkyně. Soud tedy posudek vyhodnotil jako úplný a přesvědčivý. Vůči složení posudkové komise a obsahu posudku účastníci nic nenamítli.
12. Protože posudek splňuje požadavky setrvale kladené na tento typ důkazu, řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Jasně z něj plyne, že pokles pracovní schopnosti žalobkyně odpovídá 55 %, což podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě druhého stupně, která byla dána jak ke dni napadeného rozhodnutí žalované o námitkách, tak i ke dni jemu předcházejícímu rozhodnutí nepřiznávajícímu žalobkyni invalidní důchod.

IV. Závěr

13. Jelikož žalovaná vycházela z toho, že žalobkyně není invalidní a následně že je invalidní v prvním stupni, byla obě její rozhodnutí založena na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Soud proto obě její rozhodnutí zrušil pro vady podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc jí vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 3 a 4 s. ř. s.).
14. Žalovaná bude v dalším řízení vycházet ze skutkového stavu zjištěného na základě provedeného dokazování v soudním řízení, tedy že **invalidita druhého stupně žalobkyně vznikla ke dni 2. 4. 2024 a trvá do 31. 3. 2027** (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
15. Procesně úspěšná žalobkyně má právo na náhradu nákladů řízení, které účelně vynaložila vůči procesně neúspěšné žalované (§ 60 odst. 1 věty první s. ř. s.). Podle obsahu spisu jí však žádné nevznikly. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 25. dubna 2025

Mgr. Jan Šmakal v.r.

soudce